UITVOERINGSVERORDENING (EU) 2020/133 VAN DE COMMISSIE

van 30 januari 2020

tot afwijking van Uitvoeringsverordening (EU) 2016/1150 van de Commissie tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen voor Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad, wat de nationale steunprogramma's in de wijnsector betreft

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot vaststelling van een gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten en tot intrekking van de Verordeningen (EEG) nr. 922/72, (EEG) nr. 234/79, (EG) nr. 1037/2001 en (EG) nr. 1234/2007 van de Raad [1], en met name artikel 54, onder a),

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Op 2 oktober 2019 heeft de Wereldhandelsorganisatie (WTO) een arbitragebeslissing genomen in de zaak Europese Gemeenschappen en bepaalde lidstaten — "Measures Affecting Trade in Large Civil Aircraft" (WT/DS316/ARB). Die arbitragebeslissing gaf de Verenigde Staten van Amerika (VS) het recht om toestemming te vragen voor het opleggen van tegenmaatregelen ter waarde van maximaal 7,5 miljard USD per jaar als reactie op de EU-subsidies voor Airbus. Op 18 oktober 2019 hebben de VS een ad-valoremrecht van 25 % opgelegd voor de invoer van onder andere niet-mousserende wijn uit Duitsland, Spanje, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Die uitzonderlijke, onredelijke en onvoorspelbare situatie heeft ernstige en schadelijke gevolgen voor de wereldhandel in alle EU-wijnen. De Verenigde Staten hebben ook gedreigd met een ad-valoremrecht van 100 % op de invoer van Franse mousserende wijnen als reactie op de Franse belasting op digitale diensten (GAFA-belasting).

(2) De door de VS opgelegde invoerrechten hebben rechtstreekse en ernstige gevolgen voor de handel in EU-wijnen op de Amerikaanse markt. Dat is voor de EU de grootste exportmarkt voor landbouwproducten en in het bijzonder voor wijn, zowel wat de waarde als de omvang van de uitvoer betreft. In 2018 voerde de EU 6,5 miljoen hectoliter wijn uit naar de VS, goed voor 4 miljard EUR. De uitvoer van EU-wijn naar de VS vertegenwoordigt doorgaans 30 tot 40 % van de waarde van de wereldwijde EU-export van wijn.

(3) De verhoogde invoerrechten die door de VS zijn opgelegd, hebben niet alleen een schadelijk effect op de uitvoer van niet-mousserende wijn uit de vier lidstaten waarop die verhoogde invoerrechten van toepassing zijn, maar op de uitvoer van alle EU-wijn. Ze zijn nadelig voor de reputatie van en de handel in alle EU-wijn op de Amerikaanse markt. De reputatie van een bepaalde wijn wordt niet alleen bepaald door de kwaliteit, maar ook door de prijs en de waargenomen prijs-kwaliteitverhouding. Dat is met name zo voor wijn uit de lagere en middelste prijsklasse. In absolute termen wordt die zwaarder door een invoerrecht van 25 % getroffen dan duurdere wijnen, die worden aangekocht door kenners die zich niet door een prijsverhoging laten afschrikken. De concurrenten van Europese wijnen op de markt van de VS komen onder meer uit Zuid-Amerika, Australië of Zuid-Afrika. In het licht van die harde en felle concurrentie is de perceptie van het algemene prijsniveau heel belangrijk. Als de consument weet dat de invoer van wijn uit bepaalde regio's van de EU zwaarder wordt belast, zal dat negatieve gevolgen hebben voor de algemene perceptie van de prijs van EU-wijnen en zal hij naar producten uit andere regio's vragen. Gezien de huidige marktomstandigheden en de daling van het algemene rendement van de producenten zijn onmiddellijke maatregelen tegen de gevolgen van de invoerrechten gerechtvaardigd voor alle wijn uit alle lidstaten en niet alleen voor wijn uit de lidstaten waarop de invoerrechten van toepassing zijn.

(4) Vanuit het oogpunt van de stabiliteit van de markt vormen de door de VS opgelegde invoerrechten geen alleenstaande nationale maatregel waarvan de gevolgen beperkt blijven tot de handel met de VS. De wijnmarkt is een wereldmarkt en afzonderlijke maatregelen van belangrijke economische spelers zoals de VS hebben verstrekkende gevolgen voor de gehele internationale wijnhandel. Negatieve omstandigheden op een belangrijke afzetmarkt voor EU-wijnen zoals de VS, hebben onvermijdelijk gevolgen voor andere markten omdat producten die niet in de VS kunnen worden verkocht omdat zij te duur zijn geworden, elders op de markt moeten worden gebracht.

[1] PB L 347 van 20.12.2013, blz. 671.

Bijgevolg zullen de consumenten op die andere markten, die goed op de hoogte zijn van de marktomstandigheden, extra druk uitoefenen op de prijzen en zal de concurrentie veel feller zijn dan normaal. Als gevolg van de door de VS opgelegde invoerrechten zal de uitvoer van EU-wijn wellicht wereldwijd stagneren. Uit verslagen van de wijnsector is gebleken dat er al aanzienlijke bestellingen van Franse wijn op de VS-markt zijn geannuleerd.

(5) De wijnmarkt van de EU had in 2019 te kampen met verzwarende omstandigheden en de wijnvoorraden zijn sinds 2009 niet meer zo groot geweest. Dat is vooral te wijten aan de combinatie van een recordoogst in 2018 en een dalende wijnconsumptie in de EU. Als de wijn die door de verhoogde invoerrechten van de VS wordt getroffen niet wordt verkocht op uitvoermarkten buiten de EU, zal de situatie op de EU-markt alleen maar verergeren. De situatie is des te dringender door het moment waarop de invoerrechten zijn opgelegd. De tarieven zijn ingevoerd op 18 oktober 2019, toen de oogst en de productie in volle gang waren en de eindejaarsfeesten eraan kwamen. Voor de Europese wijnsector zijn dat de belangrijkste verkoopperioden van het jaar. Daarom moeten onmiddellijk maatregelen worden getroffen.

(6) Van de steunmaatregelen voor de wijnsector als bedoeld in artikel 43 van Verordening (EU) nr. 1308/2013 is alleen de afzetbevorderingsmaatregel overeenkomstig artikel 45, lid 1, onder b), van die verordening rechtstreeks gericht op een betere concurrentiepositie van EU-wijn in derde landen. In de loop der jaren is die maatregel opmerkelijk doeltreffend gebleken voor de verovering en consolidatie van markten in derde landen. De reputatie en de bekendheid van EU-wijn worden erdoor versterkt, waardoor de maatregel het doeltreffendste steuninstrument is gebleken voor EU-wijn op de markten van derde landen. De internationale wijnmarkt is een wereldmarkt en elke afzetbevorderingsactie voor EU-wijn op markten van derde landen is gunstig voor alle wijnen uit de EU. Het creëert kansen voor diegenen die vervolgens andere EU-wijnen op de desbetreffende markt aanbieden. De individuele campagnes hebben een versterkend effect op de verkoop, omdat zij betrekking hebben op een grote verscheidenheid van wijnen of complete wijngebieden en niet alleen op één enkel merk of één enkele soort wijn. Het is dus van essentieel belang dat op alle markten promotiecampagnes worden voortgezet, opgestart en versterkt om afzetmogelijkheden te vinden voor wijnen die niet op de Amerikaanse markt worden verkocht, om de reputatie van EU-wijn op die andere markten in stand te houden en om de prijsdruk te verlichten.

(7) Om marktdeelnemers te helpen om zich aan te passen aan de huidige uitzonderlijke omstandigheden die wereldwijd op de uitvoermarkten zijn ontstaan na de door de VS opgelegde invoerrechten en het hoofd te bieden aan deze onvoorspelbare en zorgwekkende situatie, is het daarom aangewezen om de uitvoering van de afzetbevorderingsmaatregel in het kader van artikel 45, lid 1, onder b), van Verordening (EU) nr. 1308/2013 verder te versoepelen door een afwijking toe te staan van bepaalde bepalingen van Uitvoeringsverordening (EU) 2016/1150 van de Commissie ([2]).

(8) In artikel 2, lid 1, van Uitvoeringsverordening (EU) 2016/1150 is bepaald dat de in artikel 41, lid 5, van Verordening (EU) nr. 1308/2013 bedoelde wijzigingen van de toepasselijke steunprogramma's niet meer dan tweemaal per begrotingsjaar mogen worden ingediend. Om de lidstaten in staat te stellen hun nationale steunprogramma's snel aan te passen en de rechtszekerheid voor de uitvoering van die wijzigingen te waarborgen, is het aangewezen om toe te staan dat dergelijke wijzigingen meer dan tweemaal per begrotingsjaar worden ingediend. De lidstaten moeten snel op deze uitzonderlijke omstandigheden kunnen reageren en moeten wijzigingen van de afzetbevorderingsmaatregel zo vroeg als nodig wordt geacht kunnen indienen. Door die flexibiliteit zouden de lidstaten de reeds bestaande maatregelen kunnen optimaliseren, het aantal oproepen kunnen verhogen en vaker aanpassingen kunnen aanbrengen in het licht van de marktsituatie. Bovendien zouden de lidstaten die de afzetbevorderingsmaatregel niet in hun nationale steunprogramma hebben opgenomen, dat ook kunnen doen onmiddellijk na de inwerkingtreding van deze verordening, zonder de volgende termijn voor de indiening van wijzigingen af te wachten. Door die flexibeler toepassing van de afzetbevorderingsmaatregel zouden marktdeelnemers, met inbegrip van nieuwkomers, meer mogelijkheden krijgen om steun voor afzetbevorderingsacties aan te vragen. De bedoeling is de wijnsector te steunen en de nodige flexibiliteit te garanderen om nieuwe afzetmarkten te vinden op andere internationale markten dan de VS.

(9) Daarom moet worden afgeweken van artikel 2, lid 1, van Uitvoeringsverordening (EU) 2016/1150.

(10) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Comité voor de gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten,

([2]) Uitvoeringsverordening (EU) 2016/1150 van de Commissie van 15 april 2016 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen voor Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad, wat de nationale steunprogramma's in de wijnsector betreft (PB L 190 van 15.7.2016, blz. 23).

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Categorieën van producten die onder deze verordening vallen

Deze verordening is van toepassing op de afzetbevordering van wijn als bedoeld in de punten 1 tot en met 9, 15 en 16 van deel II van bijlage VII bij Verordening (EU) nr. 1308/2013.

Artikel 2

Wijziging van de steunprogramma's

In afwijking van artikel 2, lid 1, van Uitvoeringsverordening (EU) 2016/1150 kunnen de lidstaten, wanneer dat ook maar nodig is in de loop van een bepaald begrotingsjaar, wijzigingen aanbrengen in hun nationale steunprogramma's voor de wijnsector met betrekking tot de in artikel 45, lid 1, onder b), van Verordening (EU) nr. 1308/2013 bedoelde afzetbevorderingsmaatregel.

Artikel 3

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de derde dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 30 januari 2020.

Voor de Commissie
De voorzitter
Ursula VON DER LEYEN